ЦЕНТРАЛНА БАНКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА БАНКАРСТВО
СЛУЖБА ФРОНТ ОФИС

Сарајево, 28.09.2020. године

СЕДМИЧНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ ТРЖИШТИМА 21.09.2020.- 25.09.2020.

Табела 1: Приказ кретања приноса на државне обвезнице

Приноси	Еврозона				САД				Велика Британија				Јапан			
	18.9.20	-	25.9.20		18.9.20	-	25.9.20		18.9.20	-	25.9.20		18.9.20	-	25.9.20	
2 године	-0,68	-	-0,69	↘	0,14	-	0,13	↘	-0,11	-	-0,07	↗	-0,14	-	-0,15	↘
5 година	-0,69	-	-0,72	↘	0,28	-	0,27	↘	-0,13	-	-0,09	↗	-0,11	-	-0,12	↘
10 година	-0,49	-	-0,53	↘	0,69	-	0,65	↘	0,18	-	0,19	↗	0,02	-	0,01	↘

Табела 2: Приказ кретања приноса на њемачке Bubillove

Доспијеће	Приноси			
	18.9.20	-	25.9.20	
3 мјесеца	-0,567	-	-0,582	↘
6 мјесеци	-0,594	-	-0,612	↘
1 година	-0,570	-	-0,588	↘

Граф 1: Приказ кривуља приноса државних обвезница

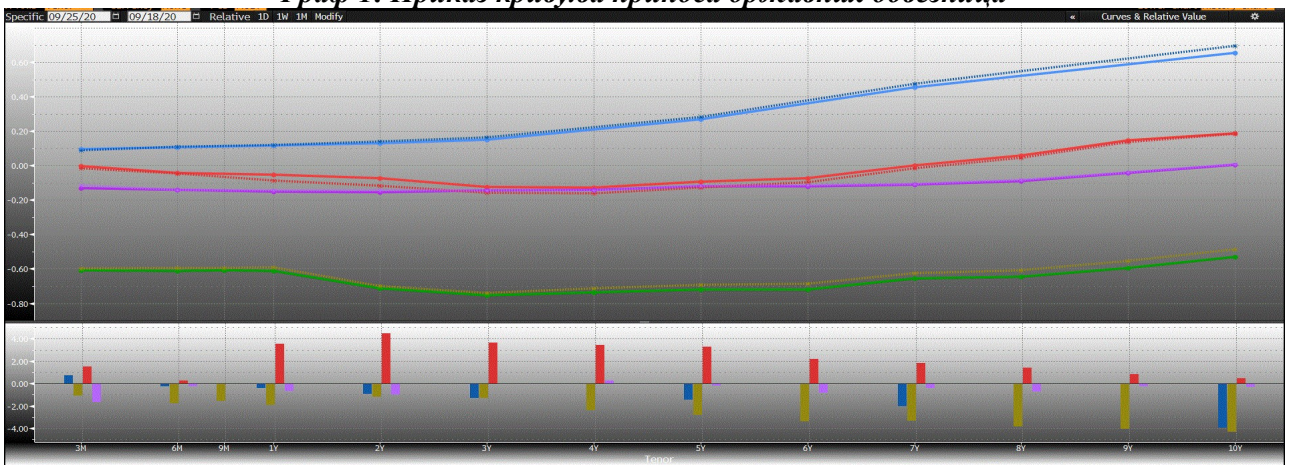

Граф приказује криве приноса Њемачке (зелена), САД (плава), Велике Британије (црвена) и Јапана (љубичаста) за периоде од 3 мјесеца до 30 година на дане 25.09.2020. године (пуне линије) и 18.09.2020. године (испрекидане линије). На доњем дијелу графа је приказана разлика између вриједности одговарајућих приноса на наведене датуме.

ЕВРОЗОНА

Приноси обвезница еврозоне су смањени у односу на претходну седмицу, док су највеће промјене још једном биле видљиве код приноса обвезница с дужим доспијећем. Приноси њемачких обвезница су забиљежили пад од 1 до 4 базна поена, док су највеће промјене поново забиљежили приноси италијанских обвезница између 4 и скоро 8 базних поена. На и даље изражену потражњу за сигурнијим инвестицијама имале су вијести о повећаном броју заражених коронавирусом, који се биљежи у неколико европских држава, што не иде у прилог оптимизму везано за питање економског опоравка. Такође, европски индекси акција су забиљежили пад у посматраном периоду, који је био највише изражен почетком прошле седмице, због опрезности инвеститора везано за могућност поновног затварања економија. На пад приноса италијанских обвезница, поред осталих дешавања, утицали су и локални избори у Италији, гдје је странка актуелног премијера Италије Contea побиједила, што умањује могућност ванредних избора и тако осигурава останак коалиционе владе на власти најмање до 2022. године.

Предсједница ЕЦБ Lagarde је изјавила да тренутно стање неизвјесности захтијева веома пажљиву процјену долазећих информација, укључујући и развој девизног курса. Изјаве осталих званичника ЕЦБ током протекле седмице су углавном биле у знаку јаког евра и његовог потенцијалног утицаја на инфлацију. Главни економиста ове институције Lane је изјавио да је задржавање инфлације испод циљаног нивоа дужи временски период примарна забринутост за ЕЦБ умјесто ризика од дефлације. Даље је навео да би без мјера ЕЦБ производња била слабија, те би били суочени с више израженом дезинфлацијом или чак дефлацијом. Lane је потврдио да су због тога још увијек потребне обимне стимулативне мјере како би се вратило циљаном нивоу инфлације, а да тренутне негативне каматне стопе представљају „стазу“ ка позитивним стопама у будућности. Члан ИВ ЕЦБ Mersch је изјавио да ЕЦБ ризикује правне посљедице уколико покуша да прошири „моћи хитности“ програма уведеног због пандемије на друге програме куповина обвезница ове институције, јер је циљано да овај програм буде привремен узимајући у обзир његове карактеристике. Ова изјава је услиједила након објављене вијести да је ЕЦБ затражила од ЕУ да у обзир узме могућност да нови програм помоћи за опоравак од пандемије постане трајан, при чему су објављени подаци да ће Хрватска, Бугарска и Грчка бити највећи нето потрошачи наведеног фонда. ЕЦБ је у четвртак објавила да је на посљедњој аукцији у оквиру програма таргетираних дугорочних кредита (TLTRO) кредитирано укупно 388 банака са 174,5 милијарди EUR, што је износ који је био изнад очекивања, али и далеко испод рекордних 1,3 билиона EUR, колико су банке кредитиране на посљедњој аукцији прије 3 мјесеца. Ниво одобрених кредита би вјероватно могао утицати на то да вишак ликвидности у еврозони први пут премаши износ од 3 билиона EUR, а што би се посљедично требало одразити и на каматне стопе на тржишту новца (EURIBOR) у наредним данима. Истовремено, објављен је и економски билтен ЕЦБ у коме се наводи се да ће незапосленост у еврозони наставити да биљежи раст, као и да потражња за добрима биљежи слабо повећање, чак и након што економија биљежи опоравак од рецесије без преседана.

Према индикаторима из приватног сектора, Њемачка би могла лакше пребродити рецесију која је узрокована пандемијом. Иако је и даље много економских активности ограничено коронавирусом, Влада Њемачке је брзо реаговала повећањем потрошње те се чини да су та средства, заједно с мјерама ЕЦБ, успјела да ублаже утицај пандемије. Влада Њемачке је објавила план буџета за сљедећу годину који подразумијева нова задужења у износу 96,2 милијарде EUR, отприлике колико је шпекулисано протеклих дана, с циљем изласка из кризе узроковане пандемијом. Након тога објављен је и план задужења према којем ће у наведеном периоду Њемачка емитовати рекордних 419 милијарди EUR обвезница и трезорских записа. Такође, према нацрту буџета Италије за сљедећу годину однос дуга и БДП-а земље био могао бити повећан на 160% до краја године, док се истовремено прогнозира раст БДП-а од 6% у 2021. години. Министар за европска питања у Француској Beaune је изјавио да се Француска противи поновном постављању ранијих фискалних правила ЕУ када се економије боре с изласком из кризе.

Табела 3: Кретање економских индикатора за еврозону

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	**PMI композитни индекс – ЕЗ (прелим.)**	**СЕП**	51,9	**50,1**	51,9
2.	Монетарни агрегат М3 - ЕЗ (Г/Г)	АВГ	10,1%	9,5%	10,1%
3.	Индекс повјерења потрошача – ЕЗ (прелим.)	СЕП	-14,7	-13,9	-14,7
4.	Gfk индекс повјерења потрошача – Њемачка	ОКТ	-0,8	-1,6	-1,7
5.	Ifo индекс пословног повјерења – Њемачка	СЕП	93,8	93,4	92,5
6.	Индекс пословног повјерења – Француска	СЕП	94	92	90
7.	Индекс економског повјерења – Италија	СЕП	-	91,1	81,4
8.	Индекс повјерења потрошача – Италија	СЕП	100,8	103,4	101,0
9.	БДП – Холандија (Q/Q) финал.	II квартал	-8,5%	-8,5%	-1,5%
10.	БДП – Шпанија (Q/Q) финал.	II квартал	-18,5%	-17,8%	-5,2%
11.	Индустријска производња – Аустрија (Г/Г)	ЈУЛ	-	-4,4%	-8,7%
12.	Потрошња становништва – Холандија (Г/Г)	ЈУЛ	-	-6,2%	-7,1%
13.	Обим малопродаје – Финска (Г/Г) прелим.	АВГ	-	4,2%	4,5%
14.	Стопа незапослености – Финска	АВГ	-	7,7%	7,7%

САД

Предсједник Феда из Даласа Kaplan је снажно увјерен да је потребно одржати тренутну референтну каматну стопу на нивоу 0 до 25 базних поена све док се не преброди пандемија и док економија не буде на јасном путу пуне запослености и цјеновне стабилности. Период који Kaplan сматра адекватним да се каматне стопе одрже на нивоу близу 0% је наредне 2,5 године, али сматра и да Фед не би требало да одржи ниске трошкове кредитирања након тога. Kaplan сматра да ће до 2023. године незапосленост у САД вјероватно бити смањена на 4%-3,5% са садашњих 8,4%. Његов колега из St. Louisa Bullard је изјавио да ће Фед бити знатно мање спреман да превентивно повећава каматне стопе те да сматра да ће нови приступ ка повећању инфлације вјероватно успјети. Предсједник Феда из Чикага Evans је изјавио да су на неки начин одредили да се жели достићи инфлација од 2%, а након тога би могло да дође до повећања каматних стопа уз и даље прилагодљиву монетарну политику. У таквим околностима, како сматра Evans, повећање каматних стопа би могло бити могуће прије него се почне достизати просјек инфлације од 2%, али је то, ипак, нешто о чему се још треба дискутовати.

Предсједник Феда Powell је истакао да економија САД треба да прође дуги пут прије него се опорави од Ковид19, а такође ће требати и подршку у будућности. Предсједник Феда Powell и министар финансија Mnuchin су изјавили да чак 380 милијарди USD из прошлог великог пакета подршке против пандемије није искориштено и да може помоћи домаћинствима и бизнисима уколико законодавци то одобре. Наравно, то је далеко мање од 500 милијарди до 1 билион USD, колико многи економисти очекују у новом програму фискалних стимуланса који ће бити намијењен опоравку који је успорио, али појачане тензије на релацији републиканаца и демократа учиниле су нови пакет помоћи пред предсједничке изборе 3. новембра све мање извјесним. Ипак, Pelosi је изјавила да сматра да договор о питању овог пакета подршке може бити постигнут с Бијелом кућом те да се преговори настављају. Предсједница Феда из Kansas Cityja George тврди да је економски опоравак, у сваком случају, далеко од потпуног. Напрегнутост код домаћинстава и биланса компанија од марта је креирала нестабилност која би још неко вријеме могла да представља пријетњу профитима банака, као и њихову способност апсорбовања губитака.

Табела 4: Кретање економских индикатора за САД

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Продаја постојећих кућа (М/М)	АВГ	2,4%	2,4%	24,7%
2.	MBA број апликација за хипотекарне кредите	18. СЕП	-	6,8%	-2,5%
3.	FHFA индекс цијена кућа (М/М)	ЈУЛ	0,5%	1,0%	1,0%
4.	PMI прерађивачки сектор P	СЕП	53,5	53,5	53,1
5.	PMI услужни сектор P	СЕП	54,7	54,6	55,0
6.	Иницијални захтјеви незапослених за помоћ	19. СЕП	840.000	870.000	866.000
7.	Континуирани захтјеви незапослених за помоћ	12. СЕП	12.275.000	12.580.000	12.747.000
8.	Продаја нових кућа (М/М)	АВГ	-1,2%	4,8%	14,7%
9.	Поруџбине трајних добара P	АВГ	1,5%	0,4%	11,7%

USD је апрецирао у односу на EUR, те је курс EURUSD забиљежио пад с нивоа од 1,18400 на ниво од 1,16310.

Граф 2: Кретање курса EURUSD током протекле седмице

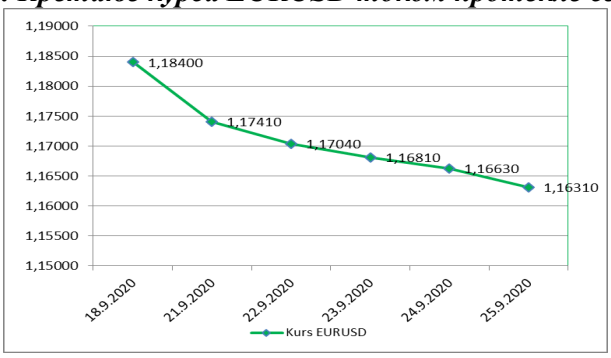

ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

Главни економиста BoE Haldane је изјавио да Влада мора да подузме активност ка подстицају технолошке револуције која ће креирати „бржу и паметнију економију“ и која ће оспособити компаније за постпандемијски свијет. Haldane сматра да је опоравак Велике Британије у јулу био „даљи и бржи“ него што се очекивало, али је потребан низ мјера, укључујући и пореске иницијативе и приступ финансијским средствима, да се помогне бизнисима у прилагођавању.
JPMorgan сматра да је мало вјероватно да ће BoE смањити референтну каматну стопу до краја године, док је увођење негативних каматних стопа најраније једино могуће у другој половини 2021. године.
Гувернер BoE Bailey је изјавио да је ескалација случајева заразе Ковид19 у Великој Британији појачала негативне ризике за економију у посљедњим прогнозама. Bailey је приликом обраћања Трговинској комори Велике Британије истакао да слиједе „тешка времена“ те да ће BoE учинити све што је потребно да подржи економију. Bailey је истакао да је опоравак Велике Британије био прилично убрзан те је у трећем кварталу био благо изнад очекивања, али је тај опоравак и даље неравномјеран. Додао је и да је незапосленост вјероватно већа него што званични подаци указују док су инвестиције веома слабе, али је тржиште некретнина снажно у овом моменту. Поред тога, Bailey је истакао да BoE не намјерава да подузима било које акције којима би пооштрила политику све док не буде јасан значајан напредак ка достизању инфлаторног циља од 2% и одрживости овог циља те је додао да је спреман промијенити политику уколико то буде потребно. Такође, Bailey је поновио да негативне каматне стопе треба да буду у оптицају, али да ће за технички рад на негативним каматним стопама требати неко вријеме. Када је у питању пословање банака, Bailey је истакао да банке треба да учине више у дијелу борбе с прањем новца или ће се суочити с већим казнама.
Истраживање Трговинске коморе Велике Британије је показало да је дио компанија неспреман за крај Брегзитовог транзиционог периода који се завршава крајем године. Истраживање је показало да око 51% компанија још увијек није подузело кораке које је предложила Влада како би се припремили на промјене у трговини добрима. Ситуација је још сложенија јер је до краја транзиционог периода остало око три мјесеца.

Табела 5: Кретање економских индикатора за УК

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Rightmove цијене кућа (Г/Г)	СЕП	-	5,0%	4,6%
2.	PMI прерађивачки сектор P	СЕП	54,0	54,3	55,2
3.	PMI услужни сектор P	СЕП	55,9	55,1	58,8
4.	PMI композитни индекс P	СЕП	56,1	55,7	59,1
5.	Gfk повјерење потрошача	СЕП	-27	-25	-27
6.	Позајмице јавног сектора (у млрд GBP)	АВГ	39,5	35,2	14,7

Током протекле седмице GBP је апрецирала у односу на EUR, док је депрецирала у односу на USD. Курс EURGBP је забиљежио пад с нивоа од 0,91667 на ниво од 0,91247, док је курс GBPUSD смањен с нивоа од 1,2917 на ниво од 1,2746.

ЈАПАН

Финансијско тржиште Јапана је било затворено због празника током прва два радна дана прошле седмице. Након што је отворено у сриједу објављени су PMI подаци, чији је композитни индекс у септембру, упркос благом повећању, наставио да биљежи нивое испод граничних 50 поена на којима се налази од фебруара ове године. Према објављеном записнику с јулске сједнице BoJ, наглашена је забринутост да би поновно јачање пандемије могло да одгоди опоравак и да дестабилизује банкарски сектор Јапана. Такође, иако су креатори монетарне политике били сагласни о питању повећања стимулативних мјера уколико за тим буде потребе, мишљења су да би удар на профите финансијских институција усљед пандемије могао да ослаби њихову способност да повећају кредитирање.

На одржаном састанку између новог премијера Suge и гувернера BoJ Kurode договорено је да се настави с блиском координацијом политика које су засноване на основу саопштења из 2013. године, према којима се BoJ обавезује да достигне циљани ниво инфлације од 2%, а што представља један од главних елемената Abenomics програма. Поред тога, Kuroda је изјавио да је BoJ спремна да продужи програме, које за циљ имају ублажавање оптерећења корпоративног финансирања, а који истичу сљедеће године, усљед и даље присутне високе неизвјесности економских изгледа. Крајем седмице Financial Times је објавио да премијер Suga није вољан да позове на одржавање пријевремених избора, већ да је његова намјера, као што је више пута поновио, „да ради за јавност“.

Табела 6: Кретање економских индикатора за Јапан

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	**PMI композитни индекс (прелим.)**	**СЕП**	-	**45,5**	45,2
2.	Индекс свих индустријских активности	ЈУЛ	1,3%	1,3%	6,8%
3.	Продаја у малопродајним објектима (Г/Г)	АВГ	-	-22,0%	-20,3%
4.	Произвођачке цијене услужног сектора (Г/Г)	АВГ	1,2%	1,0%	1,1%

JPY је током протекле седмице апрецирао у односу на EUR, те је курс EURJPY забиљежио пад с нивоа од 123,83 на ниво од 122,88. JPY је депрецирао у односу на USD те је курс USDJPY забиљежио раст с нивоа од 104,57 на ниво од 105,58.

НАФТА И ЗЛАТО

На отварању њујоршке берзе у понедјељак цијена једног барела сирове нафте је износила 41,11 USD (34,72 EUR). Почетком седмице цијена нафте је забиљежила дневни пад од преко 4% под утицајем вијести о могућем повећању производње овог енергента у Либији у наредним данима, као и због забринутости да би раст броја заражених могао утицати на глобалну потражњу овог енергента. Већи пад цијене нафте је био ограничен због пријетње да би тропске олује могле да поремете производњу у Мексичком заливу.

EIA је објавила да је извоз нафте из САД у фебруару достигао рекорд и од тада биљежи мјесечне падове. Објављено је и да је упркос томе извоз нафте у првој половини 2020. године и даље већи у поређењу с истим периодом у прошлој години. Средином седмице су, такође, објављене вијести да су залихе нафте у САД неочекивано повећане, док је број заражених вирусом Ковид19 широм свијета повећан, што појачава забринутост око економског опоравка. Овакве вијести су даље лимитирале снажнији раст цијене нафте те се она кретала у узаном распону. Русија настоји повећати пореско оптерећење на нафтну индустрију јер су пад цијене нафте, као и негативни ефекти Ковид19 погодили буџет земље. Доњи дом Парламента Русије је прошле седмице, на првом читању, усвојио амандмане на порески систем. Ове промјене су дио ширег пореског пакета који је у форми нацрта буџета за наредне три године. Reuters је цитирајући државну агенцију из Ирака INA пренио да Ирак очекује да ће му OPEC+ дозволити да повећа извоз нафте с почетком наредне године. Ипак, министар за нафту Ирака је одбио да овај навод потврди. На затварању тржишта у петак цијена једног барела сирове нафте је износила 40,25 USD (34,61 EUR). Посматрано на седмичном нивоу цијена нафте је смањена за 2,09%.

Граф 3: Кретање цијене нафте током протекле седмице

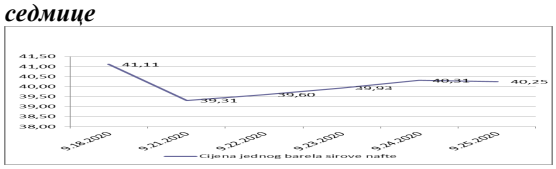

На отварању лондонске берзе метала у понедјељак цијена једне фине унце злата је износила 1.950,86 USD (1.647,69 EUR). Током протекле седмице цијена злата је имала тренд пада. Почетком седмице цијена овог племенитог метала је смањена као одговор на пад индекса акција на глобалном нивоу, али и након што је USD забиљежио приличну апрецијацију у односу на EUR почетком седмице. У наредним данима цијена се наставила смањивати и приближила се најнижем нивоу у посљедњих шест седмица под утицајем апрецијације долара, док су инвеститори анализирали коментаре предсједника Феда Powella и предсједника Феда Evansa о економији и каматним стопама. Предсједник Феда из Чикага Evans је изјавио да је одређено да се жели достићи инфлација од 2%, а након тога би могло да дође до повећања каматних стопа уз и даље прилагодљиву монетарну политику. С друге стране, Powell је истакао да економија САД треба да прође дуги пут прије него се опорави од Ковид19, а такође ће требати и подршку у будућности. Из Америчке комисије за трговање робним фјучерсима (CFTC) је у петак саопштено да су инвеститори смањили своје „биковске“ позиције на злату и сребру у седмици која је завршила 22. септембра, док су залихе SPDR фонда који тргује златом у истом периоду смањене за 0,02 на 1.266,84 тоне.

Током трговања у петак цијена злата је биљежила благе промјене те је на затварању тржишта била нешто нижа у односу на дан раније. Резултат оваквог кретања јесте стабилност долара, али и ишчекивања инвеститора везано за наредне показатеље глобалног опоравка. На затварању тржишта у петак цијена једне фине унце злата је износила 1.861,58 USD (1.600,53 EUR). На седмичном нивоу цијена злата је смањена за 4,58%.

Граф 4: Кретање цијене злата током протекле седмице

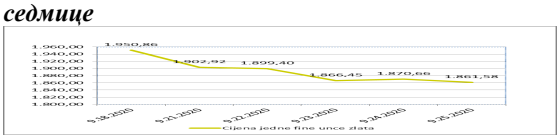

Припремили:
Служба Front Office
Одјељење за банкарство

Одрицање од одговорности (Disclaimer)
Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као посљедица кориштења или немогућности кориштења информација, материјала или садржаја, или за посљедице одлука донесених на бази њих.